

## Οικονομικά - Εταιρικά Νέα



### Το ΤΧΣ τεστάρει τις αγορές για τα μερίδια του δημοσίου στις τράπεζες

Την πρόθεσή του να ρευστοποιήσει τα μερίδιά του στις συστημικές τράπεζες θα κοινοποιήσει το επόμενο διάστημα το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας προκειμένου να βολιδοσκοπήσει το ενδιαφέρον των επενδυτών για το σύνολο του χαρτοφυλακίου του.

Αυτό αναφέρουν στο Capital.gr πηγές με γνώση των διαδικασιών που διευκρινίζουν, πάντως, ότι για να προχωρήσει το Ταμείο σε αυτή την ενέργεια θα πρέπει να έχουν προηγηθεί μια σειρά από βήματα.

Το πρώτο είναι να δημοσιοποιηθεί -σε εύληπτη μορφή- η στρατηγική αποεπένδυσης που ενέκρινε πριν τα Χριστούγεννα το υπουργείο Οικονομικών. Η δημοσιοποίηση θα γίνει πιθανότατα την ερχόμενη εβδομάδα και πραγματοποιείται κατ' απαίτηση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για λόγους διαφάνειας.

Ένα ακόμη σημαντικό βήμα είναι να καταρτίσει κάθε τράπεζα το λεγόμενο equity story, ένα ενημερωτικό "δελτίο" δηλαδή το οποίο θα παρέχει βασικά οικονομικά και ποιοτικά στοιχεία που είναι ήδη δημοσιοποιημένα μέσω των οικονομικών καταστάσεων κάθε οργανισμού.

Σύμφωνα με πληροφορίες, πάντως, οι τράπεζες προς το παρόν "τρέχουν" τα business plans του 2023, τα οποία θα πρέπει να καταθέσουν στον Επόπτη έως τον Μάρτιο.

Μια πρώτη "γεύση" αναμένεται να δώσουν οι διοικήσεις στα τέλη Ιανουαρίου, θέτοντας το πλαίσιο της ανάπτυξής τους την επόμενη τριετία. Τα επιχειρησιακά σχέδια θα αποτελέσουν πολύτιμο εργαλείο στα χέρια των ενδιαφερόμενων επενδυτών που θα αντλήσουν σημαντικές πληροφορίες για τον οδικό χάρτη ανάπτυξης των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων.

"Κλειδί" το επενδυτικό ενδιαφέρον

Το ενδιαφέρον που θα εκδηλώσουν οι υποψήφιοι επενδυτές όσον αφορά στο ποσοστό ή τα ποσοστά που προτίθενται να αγοράσουν σε κάθε τράπεζα, και σε ποια τιμή, θα αποτελέσουν τον οδικό χάρτη με βάση τον οποίο το ΤΧΣ θα λάβει τις τελικές του αποφάσεις.

Αυτές αφορούν στα ακριβή ποσοστά που θα πουληθούν, τη σειρά διάθεσης μεταξύ των τραπεζών, καθώς και το τίμημα εξαγοράς. Θυμίζεται ότι το Δημόσιο κατέχει ποσοστό 40,39% στην Εθνική Τράπεζα, 27% στην Τράπεζα Πειραιώς, 9% στην Alpha Bank και 1,4% στη Eurobank.

Όπως είναι αναμενόμενο, ορόσημο για την εξέλιξη της διαδικασίας θα αποτελέσει η δημοσίευση των ετήσιων αποτελεσμάτων των τεσσάρων τραπεζών, τα οποία αναμένεται να είναι πιο ισχυρά από ποτέ. Τα ετήσια αποτελέσματα σε συνδυασμό με τα business plans σε βάθος τριετίας θα αποτελέσουν τη βάση του storytelling των τραπεζών στους επενδυτές, το οποίο θα ξεδιπλωθεί στα roadshows που θα "τρέξει" το ΤΧΣ στο εξωτερικό.

Κρίσιμη παράμετρος οι εκλογές

Συνέχεια...

Το βέβαιο είναι, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, ότι το ΤΧΣ θα προχωρήσει στην πώληση των μεριδίων του με βάση συγκεκριμένα βήματα, αυστηρώς καθορισμένα από τη νομοθεσία, τα οποία ενδέχεται να αποδειχθούν χρονοβόρα, αναλόγως βέβαια και των ευρύτερων οικονομικών και πολιτικών συνθηκών στη χώρα και τις διεθνείς αγορές.

Και αυτό, διότι ο ακριβής χρόνος που θα ξεδιπλώσει το Ταμείο τη στρατηγική του θα εξαρτηθεί και από τον προγραμματισμό των εθνικών εκλογών που αναμένεται να προκηρυχθούν τους επόμενους μήνες. Αναγκαία προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας είναι να έχει προηγηθεί η δημοσίευση των οικονομικών αποτελεσμάτων και να υπάρχει ασφαλής χρονική απόσταση από τις κάλπες.

Επιπλέον, σημαντική ώθηση αναμένεται να δώσει στο τμήμα εξαγοράς η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας η οποία αναμένεται εντός του 2023 -το πιθανότερο, όμως, μετά τις εκλογές.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, πάντως, οι αποφάσεις που θα κληθεί να λάβει το ΤΧΣ θα έχουν έναν κοινό παρονομαστή -το μέγιστο κέρδος για το Δημόσιο. Αυτός είναι ο λόγος που το επόμενο διάστημα θα οριστεί Σύμβουλος Διάθεσης προκειμένου να προσδιορίσει το δίκαιο τίμημα εξαγοράς και τον βέλτιστο χρόνο διενέργειας των κρίσιμων, για το δημόσιο συμφέρον, συναλλαγών.



## **Τράπεζες: Ακριβότερα τα νέα επιχειρηματικά δάνεια**

Σημαντική αύξηση στο κόστος χρήματος για τα νέα επιχειρηματικά δάνεια, που αποτελούν και την κινητήριου δύναμη της πιστωτικής επέκτασης, καταγράφουν τα στοιχεία της ΤτΕ για την πορεία των επιτοκίων τον Νοέμβριο. Συγκεκριμένα, το μέσο επιτόκιο των επιχειρηματικών δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια, δηλαδή τους αλληλόχρεους λογαριασμούς, αυξήθηκε τον Νοέμβριο κατά 23 μονάδες βάσης στο 5,02%, από 4,79% τον Οκτώβριο, ενώ το αντίστοιχο επιτόκιο των επαγγελματικών δανείων αυξήθηκε κατά 14 μονάδες βάσης και διαμορφώθηκε στο 6,97% από 6,83%.

Όπως γράφει το Money Review:

Σημαντικές αυξήσεις καταγράφουν τα στοιχεία της ΤτΕ και στα επιτόκια των επιχειρηματικών δανείων με συγκεκριμένη διάρκεια, δηλαδή τα τοκοχρεωλυτικά δάνεια, το μέσο επιτόκιο των οποίων αυξήθηκε τον Νοέμβριο του 2022 κατά 13 μονάδες βάσης σε σχέση με τον Οκτώβριο και διαμορφώθηκε στο 4,30%. Συγκεκριμένα, άνοδο που φθάνει τις 33 μονάδες βάσης καταγράφουν τα επιτόκια για δάνεια έως 250.000 ευρώ, το μέσο επιτόκιο των οποίων αυξήθηκε στο 6,09% από 5,76% τον Οκτώβριο, ενώ κατά 39 μονάδες βάσης αυξήθηκε το μέσο επιτόκιο για δάνεια από 250.000 έως 1 εκατ. ευρώ, ανεβάζοντας το κόστος χρήματος στο 5,03% από 4,64% και κατά 21 μονάδες βάσης αυξήθηκε το μέσο επιτόκιο προς μεγάλες επιχειρήσεις, δηλαδή για δάνεια άνω του 1 εκατ. ευρώ, που διαμορφώθηκε στο 4,24% από 4,03%. Τέλος, το μέσο επιτόκιο των δανείων τακτής λήξης με κυμαινόμενο επιτόκιο προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις αυξήθηκε κατά 26 μονάδες βάσης και διαμορφώθηκε στο 4,68%.

Στον τομέα της λιανικής τραπεζικής και δη στη στεγαστική πίστη, τα στοιχεία της ΤτΕ δείχνουν αποκλιμάκωση των επιτοκίων για νέες εκταμιεύσεις στο 3,63% τον Νοέμβριο από 4% τον Οκτώβριο. Αυτό οφείλεται στη μείωση των spreads στην οποία έχουν προχωρήσει ορισμένες τράπεζες, προκειμένου να αντισταθμίσουν την άνοδο του euribor, που έχει ξεπεράσει το 2% και επιβαρύνει οριζόντια όλα τα στεγαστικά δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο. Αντίθετα, το μέσο επιτόκιο των στεγαστικών δανείων για τα υφιστάμενα δάνεια αυξήθηκε κατά 39 μονάδες βάσης και διαμορφώθηκε στο 3,41%.

Ανοδικά, τέλος, στο 6,94% διαμορφώθηκε και το μέσο επιτόκιο στα υφιστάμενα υπόλοιπα των καταναλωτικών δανείων, σε αντίθεση με το μέσο επιτόκιο για νέα καταναλωτικά δάνεια, που μειώθηκε κατά 30 μονάδες βάσης σε σχέση με τον Οκτώβριο, αλλά διαμορφώνεται σε υψηλά επίπεδα και συγκεκριμένα στο 11,07%.

Σε ό,τι αφορά τα επιτόκια καταθέσεων, τα στοιχεία του Νοεμβρίου δείχνουν σταθεροποίηση στα χαμηλά επίπεδα, καθώς οι τράπεζες δεν είχαν προχωρήσει ακόμη σε αναπροσαρμογές στα καταθετικά τους προϊόντα. Έτσι το μέσο επιτόκιο των προθεσμιακών καταθέσεων εμφανίζεται αμετάβλητο στο 0,20% και το μέσο επιτόκιο στους λογαριασμούς ταμειοληφθέντων στο 0,03%. Υπενθυμίζεται ότι οι πρώτες αναπροσαρμογές στα επιτόκια καταθέσεων ξεκίνησαν τον Δεκέμβριο και αναμένεται να συνεχιστούν και τον Ιανουάριο και έχουν επίκεντρο τις προθεσμιακές καταθέσεις μεγάλης διάρκειας, δηλαδή άνω του 1 έτους. Το μέσο επιτόκιο με βάση τα νέα τιμολόγια που έχουν εφαρμόσει οι τράπεζες ξεκινούν από 0,40% για μικρά ποσά και κλιμακώνονται έως και 1% για ποσά άνω των 200.000 ευρώ και διάρκεια 1 έτους ή έως και 1,80% για διάρκεια έως 2 ετών.

Συνέχεια...

Σε κάθε περίπτωση η διατήρηση των επιτοκίων καταθέσεων σε χαμηλά επίπεδα για όλο το β' εξάμηνο του 2022 έχει οδηγήσει στην περαιτέρω διεύρυνση του περιθωρίου (spread) μεταξύ των επιτοκίων στα δάνεια και των επιτοκίων στις καταθέσεις και συγκεκριμένα στο 4,83% (από 4,81%) για τα νέα δάνεια και στο 4,53% (από 4,23%) για τα υφιστάμενα υπόλοιπα.

Στα 5 δισ. η καθαρή ροή χρηματοδότησης επιχειρήσεων στο 11μηνο

Ισχυρή πιστωτική επέκταση που θα προσεγγίσει διψήφιο ρυθμό (κοντά στο 10%) αναμένουν οι τράπεζες το 2022 σε ό,τι αφορά την επιχειρηματική πίστη, σηματοδοτώντας μια χρονιά υψηλών νέων εκταμιεύσεων με έμφαση τα δάνεια για επενδυτικούς σκοπούς αλλά και για κεφάλαια κίνησης.

Ηδη τα στοιχεία Νοεμβρίου που δημοσίευσε η ΤτΕ δείχνουν ότι ο ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης ανήλθε στο 10,4% και η καθαρή ροή χρηματοδότησης το 11μηνο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου προσεγγίζει τα 5 δισ. ευρώ, ενώ τα υπόλοιπα των επιχειρηματικών δανείων διαμορφώνονται στα 68,7 δισ. ευρώ.

Υπενθυμίζεται ότι η καθαρή ροή χρηματοδότησης αποτυπώνει τις νέες εκταμιεύσεις αφού αφαιρεθούν οι αποπληρωμές δανείων, οι οποίες να σημειωθεί ότι τόσο τον Οκτώβριο όσο και τον Νοέμβριο ήταν υψηλές, περιορίζοντας την καθαρή ροή χρηματοδότησης. Για τον Δεκέμβριο η καθαρή ροή χρηματοδότησης αναμένεται να διαμορφωθεί σε θετικό έδαφος, καθώς λόγω και του κλεισίματος του έτους, οι τράπεζες επισπεύδουν τις εγκρίσεις των αιτημάτων για νέες χορηγήσεις, με συνέπεια το τέλος της χρονιάς να είναι παραδοσιακά μήνας υψηλών εκταμιεύσεων.

Ο μεγάλος ασθενής παραμένει η στεγαστική πίστη, η οποία παρά τη δειλή ανάκαμψη των νέων δανείων με νέες εκταμιεύσεις που υπολογίζονται στο 1,2 δισ. ευρώ για όλο το 2022, παραμένει σε αρνητικό έδαφος με ρυθμό χρηματοδότησης -3%. Αιτία είναι οι υψηλές αποπληρωμές δανείων που υπερκαλύπτουν τις νέες εκταμιεύσεις, αλλά και η μείωση του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών λόγω των τιτλοποιήσεων που κυριάρχησαν τους πρώτους μήνες του έτους. Να σημειωθεί ότι τα υπόλοιπα των στεγαστικών δανείων που παραμένουν στις τράπεζες έχουν υποχωρήσει στα 29,8 δισ. ευρώ, καθώς άλλα 24 δισ. ευρώ έχουν μεταβιβαστεί μέσω τιτλοποιήσεων και βρίσκονται στην κυριότητα των funds. Στα 8,8 δισ. ευρώ ανέρχονται τέλος τα καταναλωτικά δάνεια που εμφανίζουν σταθερή ανάκαμψη το 2022, με καθαρή ροή χρηματοδότησης 129 εκατ. ευρώ το 11μηνο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου.

Συνολικά η πιστωτική επέκταση για το σύνολο του ιδιωτικού τομέα, που περιλαμβάνει τα δάνεια τόσο προς τα νοικοκυριά όσο και προς τις επιχειρήσεις, διαμορφώθηκε στο τέλος Νοεμβρίου στο 5%.



## **Τουρισμός: Στα 18 δισ. ευρώ ο πύχης των εσόδων**

Στο 95% των ταξιδιωτικών εισπράξεων του 2022, οι οποίες κινούνται σε παρόμοια επίπεδα με εκείνες του 2019, δηλαδή λίγο πάνω από τα 18 δισ. ευρώ, αναμένονται οι εισπράξεις από το εξωτερικό για τον ελληνικό τουρισμό και για το 2023 με βάση τις προβλέψεις του κρατικού προϋπολογισμού.

Στην αγορά ωστόσο υπάρχουν προβλέψεις και για σημαντικά περισσότερα έσοδα, όπως όμως και ανησυχίες για ενδεχόμενα απρόβλεπτα γεγονότα ή κάμψη της ζήτησης για ταξίδια λόγω της ύφεσης της διεθνούς οικονομίας. Για την ώρα πάντως οι ανάλογες ανησυχίες που υπήρχαν και για τη φετινή χρονιά, και ειδικά για τους τελευταίους μήνες του έτους, όχι μόνο δεν επιβεβαιώνονται, αλλά καταγράφονται ρεκόρ στις πληρότητες των ξενοδοχείων κατά τις γιορτές τόσο στα μητροπολιτικά κέντρα όσο και στους ορεινούς προορισμούς.

Συνέχεια...

Η διάθεση για ταξίδια φαίνεται πως παραμένει ισχυρή, ενώ η διάβρωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών είτε είναι σε επίπεδα που δεν ανατρέπει τους ταξιδιωτικούς προϋπολογισμούς είτε πλέον τα ταξίδια αντιμετωπίζονται ως βασική δραστηριότητα των Ευρωπαίων. Παράλληλα μεταβάλλεται όμως και το προφίλ των επισκεπτών που έρχονται στην Ελλάδα, οι οποίοι αναζητούν όχι μόνο ξεχωριστές εμπειρίες και αναβαθμισμένες υπηρεσίες αλλά και εχέγγυα βιωσιμότητας της τουριστικής δραστηριότητας. Μεσοπρόθεσμα εκτιμάται πως οι προορισμοί και οι ξενοδοχειακές μονάδες με έντονα φιλικό προσανατολισμό στο περιβάλλον θα καταγράψουν ολόένα και υψηλότερες επιδόσεις. Σε αυτό το περιβάλλον το υπουργείο Τουρισμού και οι φορείς της αγοράς έχουν δρομολογήσει πολιτικές και αποφάσεις που στοχεύουν τόσο στην επιμήκυνση της τουριστικής σεζόν όσο και στην ενίσχυση της βιωσιμότητας αλλά και των οικονομικών επιδόσεων των επιχειρήσεων και της χώρας εν γένει. «Όταν ανέλαβα το υπουργείο Τουρισμού έθεσα δύο βασικούς στόχους», εξηγεί στην «Κ» ο υπουργός Τουρισμού, Βασίλης Κικίλιας. «Πρώτον, την αύξηση των εσόδων και, δεύτερον, την επέκταση της τουριστικής σεζόν. Μέσα από σκληρή και ομαδική δουλειά, οι δύο αυτοί στόχοι επιτεύχθηκαν. Τα έσοδα θα περάσουν τα 18 δις., δηλαδή 3 δις. πάνω από τον στόχο του προϋπολογισμού – τονώνοντας σημαντικούς κλάδους της οικονομίας μας και ενισχύοντας το εισόδημα των συμπολιτών μας. Εργαζόμαστε ώστε το 2023 να είναι μια χρονιά με ισχυρή τουριστική ανάπτυξη, επιπλέον επέκταση των πτήσεων σε περισσότερους προορισμούς, ιδιαίτερα off season», αναφέρει, υπογραμμίζοντας ότι «και το 2023 ο τουρισμός θα είναι στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης της χώρας».

Η έναρξη της σεζόν προγραμματίζεται στις αρχές Μαρτίου με συμφωνίες που ήδη έχουν γίνει με αεροπορικές για απευθείας πτήσεις σε Ρόδο, Κρήτη, Κέρκυρα, Κω, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, αναφέροντας πηγές του υπουργείου. Την ίδια ώρα η Αθήνα φαίνεται πως διατηρεί ένα μεγάλο τουριστικό απόθεμα, ενώ σύμφωνα με κύκλους του υπουργείου Τουρισμού «οι απευθείας πτήσεις από τις ΗΠΑ, που ενίσχυσαν ιδιαίτερα τον τζίρο των καταστημάτων, θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα».

Το 2023 όμως αναμένεται μεγαλύτερη ανάπτυξη και της κρουαζιέρας. Η δε καμπάνια του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού θα συνεχιστεί όλο τον χρόνο, ενώ η νέα καμπάνια θα έχει στο επίκεντρο τον βιώσιμο τουρισμό. Θα αντανακλά έτσι τις προτεραιότητες που έχει θέσει η κυβέρνηση και τις οποίες έχει εξειδικεύσει σε δράσεις το υπουργείο Τουρισμού. Το στοίχημα είναι η ανάπτυξη και ανάδειξη των βιώσιμων τουριστικών προϊόντων που θα στηρίζεται στην κυκλική οικονομία, με έμφαση στη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτινων πόρων (καθαρό νερό και αποχέτευση), στην ηλεκτροκίνηση (κίνητρα αντικατάστασης, δίκτυα φόρτισης, car sharing), στην αποσυμφόρηση των προορισμών και των υποδομών (οδικό δίκτυο, λιμάνια), στην καθαρή ενέργεια (διείσδυση ΑΠΕ, ενεργειακή απόδοση), στην καθαριότητα (σε πόλεις, παραλίες, μνημεία), στην εκπαίδευση (σχολεία, πανεπιστήμια, στελέχη τουρισμού), στην προστασία της βιοποικιλότητας και στον ψηφιακό μετασχηματισμό του κλάδου.



## Ο Πούτιν προετοιμάζει τους Ρώσους για τη συνέχεια του πολέμου

Ο Ρώσος ηγέτης Βλαντιμίρ Πούτιν έχει πια – ενώ σε λίγες εβδομάδες συμπληρώνεται ένας χρόνος από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία – πάλι να προσποιείται ότι η ζωή συνεχίζεται κανονικά παρά τον πόλεμο, γράφουν οι ανταποκριτές των Τάιμς της Νέας Υόρκης, Anton Troianovski και Anatoly Kurmanaev, επικαλούμενοι ως επιβεβαιωτική της εκτίμησής τους την αμεσότητα με την οποία η Μόσχα παραδέχθηκε τις μαζικές απώλειες που υπέστησαν οι ρωσικές δυνάμεις στην Ουκρανία το περασμένο Σαββατοκύριακο.

Η επέτειος της συμπλήρωσης ενός έτους από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία πλησιάζει τον επόμενο μήνα με τον Πούτιν να επιδιώκει τώρα να προετοιμάσει τους Ρώσους και τον ρωσικό στρατό για μια σύγκρουση που θα έχει διάρκεια, σύμφωνα με τους ανταποκριτές των New York Times.

«Είναι πια πολύ λιγότερο χαλαρός, πολύ λιγότερο αισιόδοξος. Κοιτώντας τον νιώθει κανείς ένα κάποιο άγχος, μια επιθυμία εκ μέρους του να κινητοποιήσει όλες τις πιθανές δυνάμεις προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του», δηλώνει στους NYTimes η Ρωσίδα αναλύτρια Tatiana Stanovaya της εταιρείας R.Politik.

Ο ίδιος ο Πούτιν θα κρατούσε χαμηλό προφίλ αυτήν την εβδομάδα, αφήνοντας ασχολίαστο το πολύνεκρο πλήγμα που πραγματοποίησαν οι Ουκρανοί το περασμένο Σαββατοκύριακο κατά των ρωσικών δυνάμεων στην κατεχόμενη Μακιβκα στην ανατολική Ουκρανία. Ρώσοι μπλόγκερ που στηρίζουν την εισβολή στην Ουκρανία, θα ασκούσαν μεν κριτική στην ηγεσία των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων, αφήνοντας όμως στο απυρόβλητο τον ίδιο τον Πούτιν.

Το υπουργείο Άμυνας της Ρωσίας εξέδωσε ανακοίνωση την Τρίτη στην οποία υποστηρίζει ότι ο αριθμός των νεκρών Ρώσων στρατιωτών από την ουκρανική επίθεση στη Μακιβκα έφτασε τους 89. Σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση, το σημείο όπου βρίσκονταν οι Ρώσοι στρατιώτες μπόρεσε να στοχοποιηθεί και να πληγεί επειδή κάποιος από αυτούς χρησιμοποίησαν τα κινητά τους τηλέφωνα.

Ουκρανοί αξιωματούχοι υποστηρίζουν, από την πλευρά τους, ότι ο αριθμός των νεκρών Ρώσων είναι στην πραγματικότητα πολύ μεγαλύτερος. Αλλαγή προσέγγισης

Η ασυνήθιστα άμεση ανακοίνωση του ρωσικού υπουργείου Άμυνας, το οποίο παραδέχθηκε τις μαζικές απώλειες στη Μακιβκα μόλις μια μέρα μετά την επίθεση και υποσχέθηκε να παράσχει «όλη την απαραίτητη βοήθεια και υποστήριξη» στις οικογένειες των νεκρών οι περισσότεροι από τους οποίους προέρχονταν από τη Σαμάρια, δείχνει ότι το Κρεμλίνο είναι διατεθειμένο πια να δώσει περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις εξελίξεις στο πολεμικό μέτωπο από όσες έδινε κατά τους πρώτους μήνες του πολέμου πέρυσι.

Ο Ρώσος στρατιωτικός αναλύτης Ruslan Leviev, της Conflict Intelligence Team, δηλώνει ότι εξεπλάγη από την ταχύτητα με την οποία το ρωσικό υπουργείο Άμυνας αναγνώρισε τις απώλειες, κι αυτό διότι το εν λόγω υπουργείο συνήθως χρειάζεται μέρες έως ότου παραδεχτεί μεγάλους αριθμούς απολειών... εάν το κάνει.

Συνέχεια...

Συγκριτικά, υπενθυμίζεται ότι έπειτα από τη βύθιση της Moskva, της ναυαρχίδας του ρωσικού στόλου στη Μαύρη Θάλασσα, τον περασμένο Απρίλιο, το Κρεμλίνο δεν είχε παραδεχθεί ότι χτυπήθηκε από ουκρανικούς πυραύλους ενώ έκτοτε δεν έχει ενημερώσει και τον αρχικό απολογισμό που έκανε λόγο για μόνο έναν νεκρό ναύτη και 27 αγνοούμενους.

Για μεγάλο μέρος του 2022, ο Πούτιν εξέπεμπε έναν αέρα αυτοπεποίθησης αφήνοντας παράλληλα τη ζωή εντός των ρωσικών συνόρων να συνεχίζεται κανονικά. Το μήνυμά του προς τους Ρώσους έδειχνε να είναι το: «αφήστε την πολιτική και τις μάχες σε εμάς και δεν θα νιώσετε αξιοσημείωτο πόνο από τη δικαιολογημένη “ειδική στρατιωτική επιχείρησή μας” στην Ουκρανία».

Όλο αυτό ωστόσο έλαβε τέλος τον περασμένο Σεπτέμβριο, με φόντο τότε την επιτυχημένη απειπίθεση των Ουκρανών και με τον Πούτιν να προχωρά σε μια μερική επιστράτευση που οι σκληροπυρηνικοί Ρώσοι υποστηρικτές του πολέμου θεωρούσαν ότι θα έπρεπε να είχε γίνει νωρίτερα.

Πλέον, ο Ρώσος ηγέτης προσπαθεί να φέρει τη ρωσική κοινωνία πιο κοντά στην πολεμική προσπάθεια.

Αυτή η νέα προσέγγιση φάνηκε το περασμένο Σάββατο, όταν ο Πούτιν εκφώνησε την ομιλία του την παραμονή της Προτοχρονιάς, όχι από το Κρεμλίνο, αλλά από μια στρατιωτική βάση με φόντο ένστολους Ρώσους στρατιώτες.

Οι Δυτικοί «χρησιμοποιούν την Ουκρανία και τον λαό της για να αποδυναμώσουν και να διχάσουν τη Ρωσία», είπε ο Πούτιν απευθυνόμενος στον ρωσικό λαό την παραμονή της Προτοχρονιάς.

#### Απώλειες

Δυτικοί αξιωματούχοι εκτιμούν ότι περισσότεροι από 100.000 Ρώσοι στρατιώτες έχουν σκοτωθεί ή τραυματιστεί στις μάχες στην Ουκρανία. Σύμφωνα με τη Ρωσική Κεντρική Τράπεζα, η οικονομία της Ρωσίας συρρικνώθηκε κατά 3% το 2022.

Προς το παρόν ωστόσο, τα δεινά που έχει φέρει στη Ρωσία ο πόλεμος δεν έχουν μεταφραστεί σε εκτεταμένη δυσαρέσκεια στις τάξεις των πολιτών, όπως σημειώνουν στο άρθρο τους οι ανταποκριτές των New York Times.

Η ρωσική οικονομία αποδείχθηκε περισσότερο ανθεκτική στις δυτικές κυρώσεις από όσο περίμεναν πολλοί, και η τηλεοπτική προπαγάνδα του Κρεμλίνου έχει καταφέρει να πείσει πολλούς Ρώσους ότι η εισβολή στην Ουκρανία είναι, όπως ισχυρίζεται ο Πούτιν, ένας αμυντικός πόλεμος της Ρωσίας απέναντι στη Δύση.

Ορισμένοι αναλυτές εκτιμούν, ωστόσο, ότι δεν αποκλείεται να δούμε ένα κύμα διαμαρτυρίας να αναδύεται στη Ρωσία το προσεχές διάστημα.

Ο Ρώσος πολιτικός επιστήμονας Mikhail Vinogradov υπενθυμίζει ότι και η αντίδραση του κοινού στις στρατιωτικές απώλειες από τη σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν τη δεκαετία του 1980 «δεν συνέβη αμέσως, ούτε τον πρώτο χρόνο του πολέμου».

Το ότι δεν έχουν υπάρξει ακόμη μεγάλες δημόσιες αντιδράσεις κατά του Πούτιν εντός της Ρωσίας μπορεί να σημαίνει δύο πράγματα, σύμφωνα με τον Mikhail Vinogradov: είτε ότι το πολιτικό σύστημα εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά σταθερό είτε ότι τα αισθήματα απογοήτευσης συσσωρεύονται.

Στον δρόμο προς τις ρωσικές εκλογές του 2024

Οι επόμενες προεδρικές εκλογές στη Ρωσία έχουν προγραμματιστεί για τον Μάρτιο του 2024. Ο Πούτιν δεν έχει επί της ουσίας αντίπαλο. Σύμφωνα με τη Ρωσίδα αναλύτρια Tatiana Stanovaya, ο 70χρονος Πούτιν είναι πολύ πιθανό να είναι υποψήφιος ξανά. Οι συνταγματικές αλλαγές που έγιναν το 2020 του επιτρέπουν να παραμείνει στην εξουσία μέχρι το 2036.

Ωστόσο, το προσεχές διάστημα εκτιμάται ότι ο Πούτιν θα μπορούσε να αρχίσει να δίνει σημάδια αναφορικά με το πρόσωπο που θα ήθελε να τον διαδεχθεί στην εξουσία. Ως προς αυτό, η Tatiana Stanovaya εκτιμά ότι οι εντάσεις μεταξύ των αντιπάλων στρατοπέδων της ρωσικής ελίτ – των «γερακιών» από τη μια πλευρά που επιθυμούν την κλιμάκωση του πολέμου και των «πραγματιστών» από την άλλη – πρόκειται να αυξηθούν τον επόμενο χρόνο.

«Νομίζω ότι το 2023 θα κρίνει σε έναν βαθμό πού θα γύρει η πλάστιγγα. Βρισκόμαστε πάνω σε μια επικίνδυνη γραμμή», σχολιάζει η κα. Stanovaya.

Πηγή: New York Times